

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

15. jaanuar 2015*

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 96/9/EÜ — Andmebaaside õiguskaitse — Andmebaas, mis ei ole kaitstav ei autoriõiguse ega sui generis õigusega — Andmebaasi kasutajate õiguste piiramine lepinguga

Kohtuasjas C-30/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaad) 17. jaanuari 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. jaanuaril 2014, menetluses

Ryanair Ltd

versus

PR Aviation BV,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta, Euroopa Kohtu asepresident K. Lenaerts (ettekandja), kohtunikud J-C. Bonichot, A. Arabadjiev ja J. L. da Cruz Vilaça,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: C. Strömholm,

arvestades kirjalikus menetluses ja 12. novembri 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Ryanair Ltd, esindajad: *advocaat* M. van Heezik, *advocaat* A. van Aerde ja *advocaat* R. Le Poole, hiljem *advocaat* A. van Aerde ja *advocaat* R. Le Poole,
- PR Aviation BV, esindaja: *advocaat* A. Groen,
- Euroopa Komisjon, esindajad: J. Samnadda ja F. Wilman,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiivi 96/9/EÜ andmebaaside õiguskaitse kohta (EÜT L 77, lk 20; ELT eriväljaanne 13/15, lk 459) tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Ryanair Ltd (edaspidi „Ryanair”) ja PR Aviation BV (edaspidi „PR Aviation”) vahelises vaidluses, mis puudutab viimase poolt Ryanairi veebisaidilt pärinevate andmete kasutamist ärilisel eesmärgil.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiiv 96/9 sisaldab nelja peatükki.
- 4 Direktiivi 96/9 I peatükis „Reguleerimisala” sisalduva, sama pealkirja kandva artikli 1 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Käesolev direktiiv käsitleb ükskõik millises vormis andmebaaside õiguskaitset.

2. Andmebaas käesoleva direktiivi tähenduses on süstemaatiliselt või meetoodiliselt korrastatud iseseisvate teoste, andmete või muu materjali kogu, mis on individuaalselt kättesaadav elektrooniliste või muude vahendite abil.”

- 5 Direktiivi II peatükis „Autoriõigus” sisaldub artikkel 3 „Kaitse ülesanne”, mille lõikes 1 on ette nähtud:

„Vastavalt käesolevale direktiivile kaitstakse sisu valiku või korralduse poolest autori intellektuaalseks loominguks olevaid andmebaase sellistena autoriõiguse alusel. Mingeid muid kriteeriume nende niisuguse kaitse alla sobivuse kindlaksmääramiseks ei rakendata.”

- 6 Direktiivi II peatükis sisalduv artikkel 5 „Piiratud toimingud” on sõnastatud järgmiselt:

„Autoriõigusega kaitstava andmebaasi vormi suhtes on andmebaasi autoril ainuõigus teha või lubada järgmist:

- a) ajutine või alaline reprodutseerimine kas tervikuna või osaliselt mis tahes viisil ja mis tahes vormis;
 - b) tõlkimine, kohandamine, korrastamine ja ükskõik millised muud muudatused;
 - c) andmebaasi või selle koopiate levitamine üldsusele mis tahes vormis. [...]
 - d) edastamine, näitamine või esitamine üldsusele;
 - e) punktis b nimetatud toimingute tulemuste reprodutseerimine, levitamine, edastamine, näitamine või esitamine üldsusele.”
- 7 Direktiivi II peatükis sisalduva artikli 6 „Erandid piiratud toimingutest” lõikes 1 on sätestatud:

„Andmebaasi või selle koopia õiguspärase kasutaja poolt niisuguse artiklis 5 loetletud toimingu sooritamine, mis on vajalik juurdepääsuks andmebaasi sisule või sisu tavapäraseks kasutamiseks õiguspärase kasutaja poolt, ei nõua andmebaasi autori luba. Kui õiguspärane kasutaja on õigustatud kasutama ainult andmebaasi üht osa, siis kohaldatakse käesolevat sätet vaid nimetatud osa suhtes.”

- 8 Direktiivi 96/9 III peatükk „*Sui generis* õigus” sisaldab artiklit 7 „Kaitse objekt”, mille lõigetes 1 ja 5 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid sätestavad andmebaasi tegija õiguse keelata andmebaasi kogu sisust või kvantiteedilt või kvaliteedilt olulisest osast väljavõtte tegemist ja/või selle taaskasutamist, kui selle andmebaasi sisu kogumiseks, kontrollimiseks või esitamiseks on tehtud kvalitatiivselt ja/või kvantitatiivselt oluline investeering.

[...]

5. Andmebaasi sisuks olevatest mitteolulistest osadest korduv ja süstemaatiline väljavõtete tegemine ja/või nende taaskasutamine, mis võib viia andmebaasi tavapärase kasutamisega vastuolus olevate tegudeni või kahjustada põhjendamatult andmebaasi tegija seaduslikke huve, ei ole lubatud.”

- 9 Direktiivi III peatükis sisaldub artikkel 8 „Õiguspäraste kasutajate õigused ja kohustused”, milles on sätestatud:

„1. Üldsusele mis tahes viisil kättesaadavaks tehtud andmebaasi tegija ei või takistada andmebaasi õiguspärasel kasutajal teha väljavõtteid ja taaskasutada igal eesmärgil sisuks olevaid kvantiteedilt ja/või kvaliteedilt mitteolulisi osi. Kui õiguspärane kasutaja on õigustatud tegema väljavõtteid ainult andmebaasi teatud osast ja taaskasutama ainult teatud osa, kehtib käesolevas lõikes sätestatu vaid andmebaasi selle osa suhtes.

2. Üldsusele mis tahes viisil kättesaadavaks tehtud andmebaasi õiguspärane kasutaja ei tohi teha tegusid, mis on vastuolus andmebaasi tavapärase kasutamisega või kahjustavad põhjendamatult andmebaasi tegija seaduslikke huve.

3. Üldsusele mis tahes viisil kättesaadavaks tehtud andmebaasi õiguspärane kasutaja ei tohi kahjustada andmebaasis sisalduvate teoste või muu materjali suhtes tekkinud autoriõigust või autoriõigusega kaasnevat õigusi.”

- 10 Direktiivi 96/9 IV peatükis „Üldsätted” sisalduvas artiklis 15 „Teatud sätete kohustuslik iseloom” on ette nähtud:

„Artikli 6 lõikega 1 ja artikliga 8 vastuolus olevad lepingutingimused on kehtetud.”

Madalmaade õigus

- 11 Direktiiv 96/9 võeti Madalmaade õigusesse üle 8. juuli 1999. aasta seadusega, millega viiakse Madalmaade õigusnormid vastavusse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiiviga 96/9/EÜ andmebaaside õiguskaitse kohta (Wet houdende aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan richtlijn 96/9/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 1996 betreffende de rechtsbescherming van databanken) (*Stb.* 1999, lk 303; edaspidi „andmebaaside seadus”).

- 12 Autoriõiguse seaduse (Auteurswet, edaspidi „Aw”) artiklis 1 on sätestatud:

„Autoriõigus on kirjandus-, teadus- või kunstiteose autori või tema õigusjärglaste ainuõigus teost avaldada või reprodutseerida, võttes arvesse seaduses sätestatud piiranguid.”

- 13 Aw artiklis 10 on sätestatud:

„1. Kirjandus-, teadus- või kunstiteosed käesoleva seaduse tähenduses on:

1° raamatud, brošüürid, ajalehed, ajakirjad ja mis tahes muud kirjalikud teosed;

[...]

3. Süstemaatiliselt või meetoodiliselt korrastatud iseseisvate teoste, andmete või muu materjali kogusid, mis on individuaalselt kättesaadavad elektrooniliste või muude vahendite abil, kaitstakse iseseisvate teostena, piiramata muid õigusi kogu suhtes ega autoriõigust või muid õigusi kogus sisalduvatele teostele, andmetele või muudele elementidele.

[...]”

14 Aw artiklis 24a on ette nähtud:

„1. Artikli 10 lõike 3 tähenduses andmekoguga seotud autoriõiguse rikkumisena ei käsitata andmekogu õiguspärase kasutaja reprodutseerimistoiminguid, mis on vajalikud juurdepääsuks andmekogule ja selle sisu tavapäraseks kasutamiseks.

[...]

3. Lepingus ei või lõigetest 1 ja 2 õiguspärase kasutaja kahjuks kõrvale kalduda.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

15 PR Aviation haldab veebisaiti, mis annab tarbijatele võimaluse otsida odavlennukompaniide pakutavate lendude andmeid, võrrelda hindu ja broneerida teenustasu eest kohta lennule. Konkreetse otsingu sooritamiseks vajalikud andmed võtab PR Aviation automaatselt muu hulgas andmekogust, mis on seotud samuti tarbijatele kättesaadava Ryanairi veebisaidiga.

16 Sellele veebisaidile juurdepääsu eelduseks on, et saidi külastaja nõustub Ryanairi üldtingimuste kohaldamisega, tehes vastavasse lahtrisse märke. Põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal kuulusid nende hulka järgmised tingimised:

„2. AINUõiguslik turustus. Käesolev veebisait ja Ryanairi kõnekeskus on Ryanairi teenuste ainuturustajad. Ryanair.com on ainus veebisait, kus on lubatud müüa pileteid Ryanairi lendudele. Ryanair ei luba teistel veebisaitidel müüa pileteid oma lendudele, olgu siis tegemist lendudele istekohtade broneerimisega või puhkusepakettide (*package*) broneerimisega. [...]

3. Lubatud kasutus. Te võite veebisaiti kasutada ainult järgmistel eraotstarbelistel, mitte ärilistel eesmärkidel: i) veebisaidi vaatamiseks; ii) broneeringute tegemiseks; iii) broneeringute kontrollimiseks/muutmiseks; iv) saabumisi/väljumisi puudutava teabe kontrollimiseks; v) interneti teel enda lennule registreerimiseks; vi) veebisaidil leiduvate linkide kaudu muudele veebisaitidele minekuks; vii) muude sellel veebisaidil leiduda võivate funktsioonide kasutamiseks.

Automaatsüsteemide või tarkvara kasutamine käesolevalt veebisaidilt või veebisaidilt www.bookryanair.com ärilisel eesmärgil andmete hankimiseks (*screen scraping*) on keelatud, välja arvatud juhul, kui kolmas isik on otse Ryanairiga sõlminud kirjaliku litsentsilepingu, millega on asjaomasele poolele üksnes hindade võrdlemise eesmärgil antud juurdepääs Ryanairi teabele hindade, lendude ja lennuplaanide kohta.”

- 17 Viidates direktiivile 96/9, andmebaaside seadusele ja Aw-le, väitis Ryanair, et PR Aviation rikkus tema õigusi, mis on seotud tema andmekoguga, ja eiras tema veebisaidi kasutamise üldtingimusi, millega viimati nimetatud äriühing oli ometi nõustunud. Ta palus, et PR Aviationit kohustataks hoiduma tema õiguste mis tahes rikkumisest, hoiatades, et vastasel juhul määratakse talle trahv, ning et PR Aviationilt mõistetakse talle välja kahjuhüvitis.
- 18 Rechtbank Utrecht (Utrechti esimese astme kohus) jättis 28. juuli 2010. aasta otsusega Ryanairi nõude rahuldamata osas, milles viidati direktiivi 96/9 ja andmebaaside seaduse rikkumisele. Seevastu rahuldas ta nõude Aw-le tuginevas osas ning kohustas PR Aviationit hoiduma Ryanairile tema lennuandmete suhtes kuuluvate autoriõiguste mis tahes rikkumisest ja hüvitama Ryanairile tekitatud kahju.
- 19 PR Aviation esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse. Ryanair esitas vastuapellatsiooni, milles ta vaidlustas Rechtbank Utrechti hinnangu, mille kohaselt ei saa talle anda direktiivis 96/9 ja andmebaaside seaduses ette nähtud kaitset.
- 20 Gerechtshof te Amsterdam (Amsterdami apellatsioonikohus) tühistas 13. märtsil 2012 Rechtbank Utrechti otsuse ja jättis Ryanairi vastuapellatsiooni rahuldamata.
- 21 Sisuliselt leidis kohus autoriõiguse kohta, et isegi kui oletada, et Ryanairi avalikustatud digitaalsed andmed kuuluvad kirjalikele teostele antava kaitse alla (*geschriftenbescherming*) Aw artikli 10 lõike 1 punkti 1 tähenduses, ei ole PR Aviation Ryanairi õigusi rikkunud, kuna PR Aviationi tegevus vastab Ryanairi veebisaidi tavapärasele kasutamisele Aw artikli 24a lõike 1 tähenduses ja on seega õiguspärane. Ta lisas, et Ryanairi üldtingimustes sisalduv keeld kasutada tema veebisaiti ärilisel eesmärgil ei sea eespool nimetatud järeldust kahtluse alla, arvestades eelkõige Aw artikli 24a lõiget 3, mis vastab direktiivi 96/9 artiklile 15.
- 22 *Sui generis* õiguse kohta leidis Gerechtshof te Amsterdam, et Ryanair ei ole tõendanud, et ta on oma andmekogu loomisel teinud direktiivi 96/9 ja andmebaaside seaduse tähenduses „olulise investeeringu”.
- 23 Ryanair esitas Gerechtshof te Amsterdami otsuse peale Hoge Raad der Nederlandenile (Madalmaade kõrgeim kohus) apellatsioonkaebuse. Ta põhjendab oma apellatsioonkaebust üheainsa väitega, mis jaguneb kaheks osaks.
- 24 Esimeses väiteosas kritiseerib Ryanair apellatsioonikohtu hinnangut, mille kohaselt ei saa Ryanair tugineda kirjalike teoste kaitsele Aw artikli 10 lõike 1 punkti 1 tähenduses.
- 25 Sellega seoses leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus siiski, et autoriõiguse kaitsmisel ei saa lähtuda muudest kriteeriumidest kui originaalsus. Rõhutades, et Gerechtshof te Amsterdami otsusest nähtub, et Ryanairi andmekogu ei vasta sellele kriteeriumile, järeltab ta, et Ryanairi väite see osa ei saa kaasa tuua kohtuotsuse tühistamist.
- 26 Apellatsioonkaebuses sisalduva väite teises osas, mis on esitatud teise võimalusena, leiab Ryanair sisuliselt, et väär on Gerechtshof te Amsterdami seisukoht, et asjaolu, et PR Aviation eiras lepingulist keeldu võtta Ryanairi andmebaasist andmeid ärilisel eesmärgil, ilma et ta oleks Ryanairiga sõlminud kirjaliku litsentsilepingu, ei kujuta endast rikkumist.
- 27 Sellega seoses on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus, kas direktiivi 96/9 kohaldamisalasse kuuluvad andmebaasid, mis ei ole direktiivi II peatüki kohaselt kaitstavad autoriõiguse ega direktiivi III peatüki kohaselt *sui generis* õigusega, ning kas seega kehtivad lepinguvabaduse piirangud, mis tulenevad direktiivi artikli 6 lõikest 1 ning artiklitest 8 ja 15, ka selliste andmebaaside suhtes.

28 Neil asjaoludel otsustas Hoge Raad der Nederlanden menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi [96/9] mõju laieneb ka veebipõhiste andmebaasidele, mis ei ole direktiivi II peatüki kohaselt kaitstav autoriõigusega ega ka [direktiivi] III peatüki kohaselt *sui generis* õigusega, ja nimelt nii, et vabadust kasutada selliseid andmebaase ei saa tulenevalt (analoogia alusel või mitte) direktiivi [96/9] artikli 6 lõikest 1 ja artiklist 8 koostoimes artikliga 15 lepinguga piirata?”

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 29 Oma küsimuses, mis lähtub eeldusest, et põhikohtuasjas käsitletav Ryanairi andmekogu kujutab endast direktiivi 96/9 artikli 1 lõike 2 tähenduses andmebaasi, mis ei ole siiski direktiivi II peatüki kohaselt kaitstav autoriõigusega ega ka direktiivi III peatüki kohaselt *sui generis* õigusega – mida eelotsusetaotluse esitanud kohus peab kontrollima –, palub kõnealune kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 96/9 tuleb tõlgendada nii, et arvestades artikli 6 lõike 1 ning artiklite 8 ja 15 kohaldamist nende koostoimes, ei või sellise andmebaasi kasutamise vabadust lepinguga piirata.
- 30 Sissejuhatuseks olgu märgitud, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei saa direktiiv ise tekitada eraõiguslikule isikule kohustusi ja sellele ei saa järelikult tema vastu tugineda (vt eelkõige kohtuotsused Faccini Dori, C-91/92, EU:C:1994:292, punkt 20; Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, punkt 46, ja Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, punkt 37).
- 31 Samuti ilmneb väljakujunenud kohtupraktikast, et liikmesriikide kohtud on siseriikliku õiguse kohaldamisel kohustatud tõlgendama siseriiklikku õigust võimalikult suures ulatuses asjakohase direktiivi sõnastust ja eesmärki arvestades (vt eelkõige kohtuotsused Pfeiffer jt, C-397/01–C-403/01, EU:C:2004:584, punkt 114; Küçükdeveci, EU:C:2010:21, punkt 48, ning Dominguez, EU:C:2012:33, punkt 24).
- 32 Neid sissejuhatavaid täpsustusi silmas pidades tuleb märkida, et direktiivi 96/9 I peatükis on artikli 1 lõikes 2 määratletud mõiste „andmebaas”.
- 33 Kuigi – nagu PR Aviation mainib – selle sättega on kõnealusele mõistele antud lai ulatus, mida ei koorma formaalsed, tehnilised ega materiaalsed kaalutlused (vt selle kohta kohtuotsus Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, punktid 20–32), on direktiivi 96/9 artikli 1 lõikes 2 sisalduv määratlus siiski selle enda sõnastuse kohaselt mõistetav „käesoleva direktiivi tähenduses”.
- 34 Direktiivi 96/9 artikli 1 lõike 1 kohaselt on direktiivi ese „andmebaaside õiguskaitse”. Direktiiviga on selleks loodud andmebaaside õiguskaitse kaks vormi. Esimene vorm, mida reguleerivad II peatükis sisalduvad artiklid 3–6, seisneb kaitsmises autoriõigusega ja see on direktiivi artikli 3 lõike 1 alusel kohaldatav sisu valiku või korralduse poolest autori intellektuaalseks loominguks olevate andmebaaside suhtes. Teine vorm, mida reguleerivad direktiivi 96/9 III peatükis sisalduvad artiklid 7–11, seisneb kaitsmises *sui generis* õigusega ja see on direktiivi artikli 7 lõike 1 alusel kohaldatav andmebaaside suhtes, mille sisu kogumiseks, kontrollimiseks või esitamiseks on tehtud kvalitatiivselt või kvantitatiivselt oluline investering. Nende õiguskaitse kahe vormi suhtes kehtivad ühised sätted, mis on ette nähtud direktiivi IV peatükis sisalduvates artiklites 12–16.
- 35 Seega vastupidi PR Aviationi väidetule ei võimalda asjaolu, et andmebaas vastab direktiivi 96/9 artikli 1 lõikes 2 sisalduvale määratlusele, asuda seisukohale, et see kuulub direktiivi nende sätete kohaldamisalasse, mis reguleerivad autoriõigust ja/või *sui generis* õigust, kui andmebaas ei vasta ei autoriõigusega kaitsmiseks direktiivi artikli 3 lõikes 1 sätestatud tingimusele ega *sui generis* õigusega kaitsmiseks direktiivi artikli 7 lõikes 1 sätestatud tingimusele.

- 36 Mis puudutab direktiivi 96/9 sätteid, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus oma küsimuses konkreetselt viitas, siis tuleb lisada, et direktiivi artikli 6 lõige 1, mis lubab andmebaasi õiguspärasel kasutajal teatud tingimustel teha baasi autori loata direktiivi artiklis 5 nimetatud toiminguid, kuulub samamoodi nagu artikkel 5 autoriõigusele pühendatud peatükki, mistõttu ei ole see kohaldatav andmebaasidele, mida autoriõigusega ei kaitsta.
- 37 Direktiivi 96/9 artikkel 8, milles on muu hulgas ette nähtud andmebaasi õiguspärase kasutaja õigused, asub omakorda direktiivi peatükis, mis on pühendatud *sui generis* õigusele, mistõttu ei ole see kohaldatav andmebaasidele, mida selle õigusega ei kaitsta.
- 38 Mis puudutab direktiivi 96/9 artiklit 15, milles on ette nähtud direktiivi teatud sätete kohustuslik iseloom, sätestades, et nendega vastuolus olevad lepingutingimused on tühised, siis selles on sõnaselgelt viidatud üksnes direktiivi artikli 6 lõikele 1 ja artiklile 8.
- 39 Direktiivi 96/9 esemest ja ülesehitusest tuleneb seega, et direktiivi artikli 6 lõige 1 ning artiklid 8 ja 15, millega on kehtestatud andmebaasi õiguspärase kasutaja kohustuslikku laadi õigused, ei ole kohaldatavad andmebaasi suhtes, mida direktiivi kohaselt ei kaitsta ei autoriõiguse ega *sui generis* õigusega, mistõttu ei takista direktiiv selliste lepingutingimuste kehtestamist, mis reguleerivad niisuguse andmebaasi kasutamise tingimusi.
- 40 Seda analüüsi kinnitab direktiivi 96/9 üldine ülesehitus. Nagu Ryanair ja Euroopa Komisjon rõhutasid, põhineb direktiiv tasakaalul ühelt poolt andmebaasi loonud isiku õiguste ja teiselt poolt andmebaasi õiguspärase kasutajate ehk nende kolmandate isikute õiguste vahel, kellele andmebaasi loonud isik on andnud loa baasi kasutada. Selles kontekstis on mõeldav, et direktiivi 96/9 artikli 6 lõiget 1 ning artikleid 8 ja 15, millega on antud õigusi õiguspärasele kasutajatele ja millega seeläbi piiratakse andmebaasi loonud isiku õigusi, kohaldatakse üksnes niisuguse andmebaasi korral, mille suhtes selle loojal on õigused kas tulenevalt direktiivi artiklis 5 ette nähtud autoriõigusest või tulenevalt direktiivi artiklis 7 ette nähtud *sui generis* õigusest. Need sätted on seevastu asjasepuutumatud andmebaasi korral, mille loojal ei ole direktiivi 96/9 kohaselt kumbagi eespool nimetatud õigust.
- 41 Vastupidi PR Aviationi väidetule ei vähenda direktiivi 96/9 selline tõlgendamine huvi tugineda direktiiviga kehtestatud õiguskaitsele, kuivõrd direktiiviga kaitstava andmebaasi loojal ei ole erinevalt direktiiviga kaitsmata andmebaasi loojast lepinguvabadust piirata oma andmebaasi kasutajate õigusi.
- 42 Niisugused argumendid eiravad nimelt õiguslikku ja majanduslikku huvi, mida pakub andmebaasi loomisesse investeerinud isikule liikmesriikides ühtlustatud automaatse kaitse kord, mis on seotud autoriõigusest tuleneva ainuõigusega teha ainsana mitmesuguseid direktiivi 96/9 artiklis 5 nimetatud toiminguid ja *sui generis* õigusest tuleneva õigusega keelata direktiivi artikli 7 lõiget 1 ja 5 ning artikli 8 lõikes 2 nimetatud toimingute tegemine. Nagu komisjon kohtuistungil rõhutas, ei eelda selle kaitse saamine mingite haldusformaalsuste täitmist ega nõua mingit eelnevat kokkulepet.
- 43 Samas, kui direktiiviga 96/9 kaitstava andmebaasi looja otsustab anda loa kasutada tema andmebaasi või selle koopiat, on tal võimalus, nagu on kinnitatud direktiivi põhjenduses 34, piirata kasutamist lepinguga, mille ta on õiguspärase kasutajaga sõlminud ja milles on direktiivi sätteid järgides täpsustatud andmebaasi või selle koopia kasutamise „eesmär[gid] ja viis[...]”.
- 44 Mis puudutab seevastu andmebaasi, mille suhtes direktiiv 96/9 ei ole kohaldatav, siis ei kehti selle loojale direktiiviga kehtestatud õiguskaitse kord, mistõttu ta saab oma andmebaasi kaitsele tugineda üksnes kohaldatava siseriikliku õiguse alusel.

- 45 Kõiki eespool toodud kaalutlusi silmas pidades tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 96/9 tuleb tõlgendada nii, et see ei ole kohaldatav andmebaasile, mis ei ole selle direktiivi kohaselt kaitstav ei autoriõiguse ega *sui generis* õigusega, mistõttu – ilma et see mõjutaks kohaldatavat siseriiklikku õigust – direktiivi artikli 6 lõige 1 ning artiklid 8 ja 15 ei takista sellise andmebaasi loojal seada lepingulisi piiranguid andmebaasi kasutamisele kolmandate isikute poolt.

Kohtukulud

- 46 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulused, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiivi 96/9/EÜ andmebaaside õiguskaitse kohta tuleb tõlgendada nii, et see ei ole kohaldatav andmebaasile, mis ei ole selle direktiivi kohaselt kaitstav ei autoriõiguse ega *sui generis* õigusega, mistõttu – ilma et see mõjutaks kohaldatavat siseriiklikku õigust – direktiivi artikli 6 lõige 1 ning artiklid 8 ja 15 ei takista sellise andmebaasi loojal seada lepingulisi piiranguid andmebaasi kasutamisele kolmandate isikute poolt.

Allkirjad